

Tidslerne får det glatte lag

Både afhugninger, radrensninger og jordbehandling efter en tidlig høst har god effekt mod tidsler, men alle metoder kræver vedholdenhed

UKRUDT

AF ENRICO GRAGLIA
OG BO MELANDER

Der er i øjeblikket stor fokus på de stigende tidselproblemer i økologisk jordbrug. Ved Forskningscenter Flakkebjerg, har vi arbejdet med forskellige strategier til bekæmpelse af tidsler i økologiske afgrøder. De foreløbige resultater ser så lovende ud, at vi gerne vil bidrage til mulighederne for at bekæmpe dette ukrudt.

Hvad enten der er tale om et akut problem med meget tætte tidselkolonier, der giver betydelige udbyttereduktioner, eller en præventiv indsats mod endnu ikke veletablerede kolonier, kan man opnå gode resultater ved at slå til på det rigtige tidspunkt i sædskiftet. Det er muligt, at man må ændre afgrødevalget til fordel for en afgrøde, der gør en intensiv bekæmpelse mulig. Det vil givetvis koste både tid og penge, men dette offer kan være nødvendigt, hvis man for alvor ønsker at komme tidselproblemet til livs.

I 2001 udførte vi forsøg med gentagne afhugninger ca. hver 14. dag i perioder på én, to og tre måneder fra midt i april til midt i juli i henholdsvis hvidkløvergræs og ingen afgrøde. Det efterfølgende år blev der sået vårbyg i samtlige parceller.

Da vårbyggen blev høstet, blev tidselbiomassen opgjort til 390 g/m² i ubehandlede parceller og til 90 g/m² i afhuggede parceller gennem tre måneder, - en bekæmpelseseffekt på ca. 80 procent. Samtidig opnåede vi en udbyttestigning på ca. 50 procent. Derimod var der ingen forskel mellem parceller med hvidkløvergræs og ingen afgrøde. Konkurrencen fra hvidkløveren har altså ikke haft nogen væsentlig effekt. Med andre ord kan selv et tilsyneladende uoverkommeligt problem med tidsler begrænses med en målrettet og intensiv indsats. En strategi, der især kan anvendes i forbindelse med dyrkning af kløvergræs til grøngødning på husdyrløse brug.

Radrensninger i korn

Tåler afgrøden ikke gentagne afhugninger, kan man benytte sig af radrensninger med omtrent samme interval og i samme tidsrum.

Et forsøg med radrensning blev udført i 2001 i vårbyg undersøgt med hvidkløvergræs i rækken og med en rækkeafstand på 24 cm. I 2002 blev der sået vårbyg. Ved høst havde det foregående års radrensninger hver 14. dag i en tre måneders periode reduceret tidslerne med ca. 95 procent. I modsætning til forsøget med de gentagne afhugninger, havde denne meget høje bekæmpelseseffekt dog ingen positiv effekt på høstudbyttet. Det

kan skyldes, at tidselbestanden som udgangspunkt ikke har ligget på et tabsgivende niveau. Forsøget viste også, at den høje bekæmpelseseffekt kunne opnås med radrensninger i en to-måneders periode, dvs. indtil midten af juni.

Høst i helsæd

I et forsøg med byg/ært helsæd blev helsæden høstet på tre forskellige tidspunkter, henholdsvis 10/6, 1/7 og 20/7. I halvdelen af parcellerne blev der etableret udlæg af hvidkløvergræs som efterafgrøde, der efter helsædhøsten blev afhugget ca. hver 14. dag. Parcellerne uden udlæg blev stubharvet med vingeskær ca. hver 14. dag. Behandlingerne fortsatte til 1. oktober.

Da effekten det følgende år blev opgjort ved høst, havde helsædshøsten 10/6 og 1/7 og de efterfølgende behandlinger reduceret mængden af tidsler med henholdsvis ca. 85 og 50 procent i forhold til høst 20/7, som er tæt på det tidspunkt, hvor man normalt høster helsæd. Det gjaldt både for de afhuggede og stubharvede parceller. En fremskynelse af tidspunktet for helsædshøsten, som dermed forlænger perioden, hvori der kan stubharves eller afhugges, vil altså forbedre effekten. Men et tidligere høsttidspunkt af helsæden skal naturligvis afvejes med den ønskede kvalitet i helsæden.

■ Enrico Graglia og Bo Melander er forskere ved Danmarks JordbrugsForskning, Flakkebjerg.

God effekt mod tidsler

Såvel afhugninger i kløvergræs som radrensninger i korn har god effekt mod tidsler, når blot man er vedholdende med behandlingerne. Kan man rykke slættidspunktet i helsæd frem har det også effekt, viser forsøg ved Forskningscenter Flakkebjerg.

	Tidsler g/m ²	Udbytte hkg/ha
■ Gentagne afhugninger		
Ubehandlet	390	25
Maks. behandling	90	37
■ Gentagne radrensninger		
Ubehandlet	70	30
Maks. behandling	4	29
■ Slættidspunkt i helsæd		
10. juni	4	36
1. juli	12	31
20. juli	23	31